Пише: Драган Петровић
среда, 03 фебруар 2010 19:35

Након првог круга

Други круг председничких избора у Украјини је заказан за недељу 7. фебруара, када ће у бирачком телу Украјине снаге одмерити Виктор Јанукович и Јулија Тимошенко. Реално, ово су и два најуспешнија украјинска политичара, а сваком од њих би евентуални избор на место председника у следећем петогодишњем периоду био на неки начин потврда и круна досадашње каријере.

Изразитог фаворита нема, мада се чини да Јанукович има нешто веће шансе. Јанукович (1950), који је читаву деценију старији од Тимошенкове, до сада је више пута био председник владе и на прошлим председничким изборима замало му је измакла укупна победа. [1] Јанукович је лидер Партије региона, најјаче политичке странке у Украјини, која има пресудан утицај у југоисточној, проруској половини земље. Иза Виктора Јануковича стоји успешна професионална каријера, јер је био на важним привредним функцијама руководилаца економских гиганата источне Украјине. Поред тога он има изузетно образовање и делом се бавио и стручно-научним радом. Породичан је човек, има супругу и два сина, иако његови политички противници радо спомињу један инцидент који је имао у раној младости када је прекршајно одговарао (због крађе шубаре). Јанукович има несумњиву харизму, за своје године наочиту појаву – висину и стас, те младоликост, добар је и говорник. Током предизборне кампање одржао је већи број митинга на отвореном, али и у халама широм Украјине, који су били изузетно посећени, са бројним присталица у препознатљивим плаво-белим знамењима Партије региона. Приликом тих манифестација он и његов штаб су били омиљени гости представника православне цркве (Украјинске православне цркве под ингеренцијом Московске патријаршије), потом великих економских гиганата који су превасходно лоцирани у југоисточној половини земље. Уобичајени су били сусрети са ратним ветеранима Црвене армије, најзад и народом који је у централом делу сваке манифестације испуњавао предизборни скуп на предвиђеном месту, најчешће великим трговима градова. Јанукович има највеће упориште управо у гласачима средњих и старијих година, али је на предизборним митинзима било и много младих, нарочито у југоисточној половини земље где је Партија региона готово плебисцитарно подржана. Тако је, рецимо, у првом кругу председничких избора у административним областима Луганска, Доњецка, Севастопоља, Кримској аутономној републици добијао и по преко 70 одсто свих изашлих бирача, док је Тимошенкова у читавој земљи само у једној области добила више од 40 одсто изашлих бирача иако је она у првом кругу остварила релативну већину чак у 16, а Јанукович у 12 административних области Украјине. Од тих 12 области где има релативну већину, Јанукович је чак у осам добио више од 50 одсто свих изашлих бирача (апсолутну већину). А и у ових дванаест области где није био први по

резултатима првог председничко круга гласања Јанукович је често био веома добро котиран и није превише заостајао за Тимошенковом. Изузетак је пет области најзападнијег, углавном проунијатског дела западне Украјине где традиционално кандидати из источног дела земље, нарочито са проруским префиксом добијају малу подршку – то су области Волинска, Лавовска, Ивано-Франковска, Ровно и Термнипољска. Укупан биланс је био, подсетимо, у првом кругу председничких избора на нивоу целе Украјине 35,3 одсто за Јануковича, а Тимошенкова је добила 25 одсто изашлих. Дакле, више од 10 одсто изашлих бирача је износила предност Јануковича у односу на другопласирану Тимошенкову.

И сада уочи другог круга ситуација по Јануковича изгледа повољнија него што би се можда очекивало, али до избора и објављивања коначних резултата многе промене су могуће. У ствари, кандидати су готово изједначени, иако Јанукович има предност за сада, Јулија има већу пролазност у медијима, у успоменама на Наранџасту револуцију, и у несумњивим симпатијама запада.

Јулија Тимошенко је лидер блока странака на чијем је челу – Блок Јулије Тимошенко, који је укупно по утицају на бирачко тело на другом месту у земљи, иза Партије региона. Партија региона иначе добија на изборима управо онолико колико је приближно добио у првом кругу председничких избора Јанукович – нешто преко 35 одсто свих гласова у земљи, а и Јулијин блок је на последњим парламентарним изборима када је остварио највећи резултат до сада (септембар 2007) успео да добије, као и сада, приближно 25 одсто изашлих бирача. Тимошенкова је актуелни премијер, изузетно шармантна жена (иако прецизних података нема, сигурно је да Тимошенкова има нешто већу подршку међу мушком популацијом, а Јанукович међу женском), и она и Јанукович су након бављења политиком постали изузетно богате особе. Најважнији финансијски магнати Украјине подржавају Тимошенкову или Јануковича [2] и уопште каста политичара у Украјини је, за српске прилике, материјално веома богата. Тако огромна већина посланика у украјинском парламенту – врховној Ради – припада највишим имовинским слојевима земље. Политичари попут Јануковича и Тимошенкове у политичку борбу увлаче и део свог капитала, али им се тај капитал на различите начине враћа и готово увек увећава.

Стил предизборних наступа Тимошенкове се разликује од Јануковичевих промоција. Она даје акценат неформалнијим наступима, са непосредном подршком медијски атрактивних гостију који је подржавају, као што је то био случај са бившом победницом песме Евровизије (2004) Русланом. Тимошенкова има и већу подршку медија, нарочито у Кијеву и западном делу земље. Она може да користи и све предности носиоца актуелне власти, пошто је председник владе. Истина, с обзиром на укупно економско стање земље то је врло непопуларна позиција у очима просечног Украјинца, што опозиционару

Јануковичу доноси додатну предност. Оба председничка кандидата користе и спорт у својој агитацији. Тако је Јанукович веома утицајан у фудбалском клубу „Шахтјор“ из Доњецка. Овај клуб је 2009. отворио новосаграђени стадион који задивљује величином и идејним решењима, што је постало место честих манифестација популарности Јануковича, председника Шахтјора и финансијског магната Партије региона Рината Ахметова. Јулија Тимошенко са друге стране користи чињеницу да је као премијер организациони покровитељ Европског фудбалског првенства које треба да се организује у Украјини (заједно са Пољском) 2012. године. Јулија је више пута истицала у медијима да се спорила са бившим председником Јушченком око издвајања средстава за ову грандиозну спортску манифестацију (он се наводно противио великим улагањима у инфраструктуру), највећу до сада (Украјина, а највише град Кијев је 1980. у време одржавања Олимпијаде у Москви био поприште више важних такмичења, укључујући и фудбалско, али то је било у оквиру СССР).

Оба кандидата су тек нешто смањила бројност наступа на отвореном простору у односу на раније године из два разлога. Први је да је ово најхладнији део године, средина зиме. Тако је у време организовања окупљања присталица Партије региона у центру Кијева испред зграде ЦИК у ноћи након првог круга председничких избора 17. јануара било око –17 целзијусових, а талас неуобичајено јаке зиме за украјинске прилике углавном не јењава и између два круга гласања. Други разлог је нешто већи удео оболелих од грипа у Украјини у односу на друге европске земље, углавном током периода до Нове године (овај талас епидемије јењава), што је подстакло председничке кандидате да у више наврата организују скромније предизборне активности од замишљених.

Потенцијална подршка отпалих кандидата из првог круга

Када је реч о првом кругу било је за очекивати да:

– актуелни председник Виктор Јушченко не само што сигурно неће бити изабран и чак отићи у други круг, већ да ће освојити свега неколико процената и крајње неславно, чак уникатно неславно завршити своје председниковање, а вероватно и политичку каријеру;

– да ће у други круги ићи сигурно на првом месту Јанукович, а на другом Јулија Тимошенко, а да ће бити неизвесно ко ће рецимо бити трећи, што уосталом сем личног престижа и није толико битно.

Истина мало ко се надао да ће баш Тигипко освојити треће место и бити пријатно изненађење резултата првог круга избора. Најинтересантније питање између два круга гласања је да ли ће уопште Тигипко некога директно подржати, с обзиром на то да је освојио чак 13 одсто гласова у првом кругу. За претпоставити је да ће, без обзира на то како се буду огласили сами лидери, највећи део бирачког тела Јацењука (освојио око 7 одсто), Јушченка (5,4 одсто) и Тјагинбука (1,4 одсто) (у мери у којој ти бирачи уопште буду изашли) подржати Тимошенкову, а не Јануковича, као што је сигурно да ће Симоненкови бирачи (3,5 одсто), Мороза и Благоевске (по око 0,5 свако од њих), подржати Јануковича, с обзиром на то да су проруски оријентисани као и сам Виктор Јанукович. Што се тиче Литвина (2,5 одсто), он је политички центриста, нешто је ближи програмски проруској опцији, али с обзиром на то да је део садашње владе и још председник Раде (парламента), постоје индиције да би био неутралан или да би можда позвао да се подржи Тимошенкова.

Отуда су Тигипкови бирачи из првог круга веома важни. Међутим, ако анализирамо да је он добио највише подршке управо у источним и јужним проруским областима, а знатно мање на западу, они ће се природно више окренути ка Јануковичу него Тимошенковој уколико се он непосредно не огласи и позове своје присталице да подрже одређеног кандидата. Тигипко то за сада упорно и децидирано одбија, па је све мање и теоретских могућности да он то ипак учини. Уосталом, Тигипко је тек сад изашао први пут на изборе, нема чврсто бирачко тело и добар део људи који су га сад подржали, а који уопште изађу у други круг већ имају неки свој изграђен став по питању Јануковича или Тимошенкове. Са друге стране, Тигипко свестан тога покушава да за своју новоформирану странку „Снажна Украјина“ добије што више упоришта и изгледа да му не пада на памет да се опредељује сада да буде језичак на ваги већ да се покаже као озбиљна политичка опција. Уосталом, он се припрема за парламентарне изборе који би морали уследити свакако до краја ове календарске године. Претходни ванредни избори парламентарни су били почетком септембра 2007, али се тешко може чекати септембар 2011, из више разлога.

Тигипко је практично лично можда ближи проруској опцији, у стратешком концепту своје новоформиране странке је центриста, али је у младости био пријатељ са Тимошековом кад су били заједно у Комсомолу у Дњепропретровској области. Како је сам политички највише заинтересован за што скорије парламентарне изборе, за које је заинтересован и опозиционар у Ради Јанукович, супротно актуелној премијерки Тимошенковој, постоје индиције да би се Тигипко лакше нагодио са Партијом региона. Отуда је и даље за претпоставити да Тигипко неће подржати директно ни једног од кандидата уочи другог круга избора.

Иако се Јушченко и Јацењук нису огласили у смислу директне подршке Јулији, за претпоставити је да би њихови бирачи, који уопште изађу у други круг подржали Тимошенкову. Међутим, из саме Наше Украјине одбијају да подрже неког од кандидата тврдећи да су они подједнако проруски на свој начин и лоши за Украјину. Али Народна самоодбрана, коалициони партнер Наше Украјине директније симпатише Тимошенкову. У Житомирској области је пронађено хиљаде летака који су позивали да се гласа контра Јануковича са црном песницом, ознаком сличном некада српском Отпору, односно украјинској Пори, а порекло ових листића указује на везу са странком Народна самоодбрана. Дошло је до провале ових, још не подељених летака од стране симпатизера Партије региона и овај случај добија медијску пажњу. Уопште штампа у Украјини, нарочито кијевска, као и она на западном делу земље, све отвореније навија за Тимошенкову, а неки листови и медији чак говоре о Јануковичу на непристојан начин. Са друге стране, он има верне присталице и одлично, у земљи најбоље организовану странку Партију региона, велики радијус активности и предизборних скупова широм земље. Тако је одмах након првог круга избора већ направио турнеју нових предизборних скупова и то почевши од западног дела земље, Черновицке области у којој су бројне мањине, пре свега Румуни. Наставио је потом на југ у приморска места. Јулија наступа свакодневно комбиновано са премијерским задужењима, тако да је у овим седмицама између два круга тешко раздвојити њене наступе у улози премијера и оне председничког кандидата. Медији у западној Украјини и Кијеву, склонији Тимошенковој, стално позивају Јануковича на ТВ дуел са Тимошенковом, на шта се овај није до сада одазивао, међутим изгледа да је начелно пристао и да би тај спектакуларан дуел могао да се одржи уочи изборне ћутње. Јанукович вероватно калкулише да има осетну предност за сада у бирачком телу и да би оваква врста сучељавања на државној телевизији била ризична и неизвесна, па још делимично калкулише око такве могућности.

Јулија Тимошенко покушава да мобилише што више бирача из западне Украјине у својим предизборним скуповима и медијским наступима између два круга. Тако је она реаговала са разумевањем на последњу иницијативу одлазећег председника Јушченка да се Бендери, пронацистички оријентисаном западноукрајинском националисти за време Другог светског рата, дâ признање националног хероја, реципрочно као и херојима Црвене армије, а његовим следбеницима привилегије и пензиони статус. Тимошенкова је чак у перспективи дала могућност да подржи ову идеју „да би се отклонио идеолошки раскол земље“. То изазива моменталне контрареакције у другим деловима земље, јер су колаборанти фашиста из Другог светског рата у највећем омражени. На овај начин она се додатно удаљава од проруске опције, тако да Јанукович са те стране може да рачуна на максималну подршку. Спекулише се у делу медија који су наклоњени Јануковичу да би Јулија могла да покуша да кривотвори изборе или да не призна пораз, пошто има већину у Кијеву и Кијевској области, па да поново изађе на Мајдан, централни трг, као и у јесен 2004. Међутим, то би у садашњој постојећој политичко-друштвеној констелацији могло да буде и позив на цепање земље, јер су Јануковичеве присталице бројне и одлично организоване. Они су већ увече 17. јануара за време првог круга заузели централни трг у Кијеву испред Централне изборне комисије вршећи превентивни притисак. Наиме, на

почетку обраде података и рада ЦИК Јанукович је водио са 15 до 17 одсто разлике у односу на Тимошенкову, а то се током даљег бројања приспелих резултата током постизборне ноћи смањивало стално и дошло се до нешто преко 10 одсто. Постоје калкулације у јавном мњењу да је управо масован долазак присталица Партије региона предухитрио могућност сличних притисака на измену званичног резултата као што је то већ било током Наранџасте револуције 2004. Са друге стране, можда је ово пука случајност да је Јануковичева почетна предност од чак 17 одсто током пристизања нових резултата стално опадала, и можда су после у ЦИК доспевали резултати гласања несразмерно више из западних региона земље, где Јанукович има мање присталица.

Анализа резултата првог круга председничких избора по областима Украјине

Јанукович је освојио више од 50 одсто свих изашлих у готово свим областима где је проруски утицај традиционално надмоћан. То су области Луганска, Доњецка, Запорожје, Одеска, Миколајевска, Харковска, Кримска аутономна република и град са посебним статусом Севастопољ. У Дњепропетровској и Херсонској областима је освојено нешто по преко 40 одсто изашлих, а када се из ових области додају резултати изражено проруских кандидата (Симоненко, Богословска, Мороз), онда је и у њима остварен биланс од преко половине гласова за источноукрајинску, заправо проруску опцију. Јанукович, дакле, укупно у дванаест административних области има остварен водећи положај међу изашлим кандидатима у првом кругу, а Тимошенкова у преосталих шеснаест. Међутим, у ових дванаест области Јанукович чак у осам има по преко 50 одсто гласова изашлих, а Тимошенкова само у једној. Дакле, Тимошенкова је у недостатку правог фаворита у традиционално прозападним областима Украјине [3] успевала да освоји релативну, али не и апсолутну већину, док је Јанукович потврдио своју суверену надмоћ у југоисточној, економски богатијој и геополитички атрактивнијој половини земље.

Имајући у обзир поделе у земљи на запад–исток, први круг их потврђује, с тиме да је Јанукович победио (има релативну већину) и у Кировградској области, што је леп успех (ова област је у западном делу Украјине одмах уз приморске провинције Николајевск и Херсон где редовно иначе побеђује источноукрајинска варијанта, али ово је видљиви скок и у Кировградској области). У осталим областима имају превагу једни или други, изузетак је Ужгородска област на крајњем западу где је Јанукович добио појединачно највише (релативна већина), а укупно гледано нешто већи утицај има западноукрајинска варијанта. Ова област у односу на суседне области Галиције где је доминантан центар екстремне западноукрајинске идеологије (Лавов, Волинска, Ивано-франковска, Ровно, Тернопољска) због Русина има специфичну позицију. Источно од Дњепра у североисточном делу, западноукрајинска варијанта има благу предност у три области Чернигово, Суми и Полтава, али у Полтави је она заиста минимална, није посебно

изражена ни у Суми, чак ни у Чернигову. Ово су области заједно са Кироградском где су могуће извесне борбе утицаја у већ латентно подељеној земљи, односно могло би се десити да Јанукович поврати макар делимично делове или чак целине ових области, које су западноукрајинци преотели од почетка деведесетих у односу на раније деценије када је овде био снажан историјско-етнички проруски утицај. У источној Украјини Доњецка област, Луганска, Харковска област, Кримска аутономна република и посебно град Севастопољ (који као и град Кијев има специјалан статус), Запорожје, Херсон, Дењепропетровск, те у јужном делу Одеска област, Николајевск су компактне области већински проруске односно идеологија источне Украјине. У целој Украјини око 45 одсто целокупног становништва има руски језик за матерњи, а око 20 одсто становника земље се на попису изјашњава да су етнички Руси. Руско и рускојезично становништво је већинско у југоисточној половини земље, у областима које су напред наведене.

Интерес великих сила у другом кругу председничких избора

Највећи победник председничких избора у Украјини је већ сада Русија, то се може дефинитивно закључити већ после првог круга одржаног 17. јануара. Са једне стране, досадашњи председник Виктор Јушченко неславно је завршио свој мандат са свега нешто око 5 одсто освојених гласова. На тај начин је поражена екстремна западноукрајинска варијанта (по узору на Галицију) украјинског идентитета, као дефинитивно мањинска, и већинској Украјини, па чак и оној западној, она представља неприхватљив начин самоидентификације и односа према свом руском наслеђу. Томе треба додати и очигледан изборни неуспех новог проамеричког фаворита младог Арсена Јацењука за кога се, истина, није ни очекивало да може да уђе у други круг, али ових непуних добијених 7 одсто бирачког тела од оних изашлих у првом кругу је мршав резултат и ни изблиза не би могло да поткрепи његове (само)оптимистичне најаве дате дан после првог круга, да ће на следећим председничким изборима 2015. он бити победник. Трећи политички представник идеологије најзападнијег дела Украјине Тјагинбук освојио је тек нешто преко 1 одсто бирачког тела. На основу овог два једина политичара у Украјини који су давали отворену подршку сарадницима нациста из Другог светског рата и радикалног супротстављања улози Црвене армије у том ратном сукобу – Јушченко и Тјагинбук остали су на самој маргини учинка првог круга председничких избора. Нешто суптилнији Јацењук је тек нешто боље прошао. Како је Русији било изузетно важно да управо они политичари у Украјини који негирају улогу Црвене армије и покушавају рехабилитовати сараднике нациста из Другог светског рата, те превреднују читаву заједничку руско-украјинску историју, доживе неуспех, то су жеље Москве на сваки начин реализоване, пошто су они остали са заиста малим резултатом и практично сведени на озбиљан утицај само у Галицији. Виктор Јанукович је остварио суверени успех у југоисточној половини земље, док остала два кандидата иза њега и Јулија Тимошенко и посебно Тигипко имају веома коректне ставове према виталним руским интересима у Украјини. Истина, сигурно би Русија, и она незванична па и она званична, сигурно желела да забележи пун успех и после другог круга у случају да

Јанукович победи и постане нови председник земље. Међутим, ако би то пошло за руком Јулији Тимошенко, то би у односу на претходни петогодишњи мандат Јушченка био велики корак напред за руске интересе. Истина, Тимошенкова је вероватно у покушају да мобилише што више присталица Јацењука и Јушченка да изађу у другом кругу на изборе нешто заоштрила реторику и чак показала „извесно разумевање према Јушченковој иницијативи да се Бендера рехабилитује“. И уочи самих избора она није имала великог разумевања за иницијативу Јануковича да руски језик постане други званични језик на простору читаве Украјине. Постоји прећутна спремност да руски језик буде, и то неформално, други званични у употреби, али само у југоисточном делу земље код већине украјинских политичких субјеката, па вероватно да би и Јулија пристала на неку од варијанти овог модела. И даље је за руске интересе и у глобалу, а посебно у Украјини веома важно да Тимошенкова не подржава улазак у НАТО, већ да тежи ка ЕУ. Сергеј Тигипко је у односу на Тимошенкову вероватно још прихватљивији за руске интересе, бар на основу његових стратешких одређења и његов успех у првом кругу и формирање сопствене политичке странке може још више да помери унутрашњу политичку сцену земље ка средњем полу и тражењу општег консензуса културно-политички подељене земље.

Јулија Тимошенко, са друге стране, ипак нуди Русији задовољавање неких елементарних интереса у Украјини. То се највише односи на известан застој и чак одустајање од досадашњег курса приближавања НАТО који је спроводио Јушченко. У сваком случају, она се слаже да то питање раздваја изнутра земљу и да га треба ставити са стране и до даљег замрзнути. Друго, она је свесна да Русија у својим стратешким опредељењима почиње да тражи алтернативне правце за транспорт својих енергената мимо територије Украјине (Северни и Јужни ток) и попут Јануковича би била расположена да се нагоди са Москвом ради општег стратешког споразума по том веома важном питању. Са друге стране, она делом вербално прихвата у последње време, а вероватно ће то потрајати све до другог круга избора 7. фебруара, неке постулате које би волели да чују украјински националисти на западу земље, попут односа према новијој прошлости и сл.

Европска унија управо у Тимошенковој види особу која би јој посебно одговарала, мада ни Јанукович вероватно не би био третиран као противник.

САД ће вероватно имати највећи реални губитак политичког утицаја у Украјини након 7. фебруара. Америка ће тешко моћи да очекује у скоријој будућности, имајући у виду однос снага у бирачком телу и друштву земље, на некој од важних државних функција особу сличну Јушченку. Јацењук нема реално упориште у бирачком телу, а политичке странке Наша Украјина и Народна самоодбрана тешко могу очекивати у перспективи ишта више од елегантног преласка цензуса, и то само ако буду заједно наступале у предизборној коалицији. У супротном, није сигурно да би уопште појединачно прешле

цензус. Могуће да САД у недостатку сопственог реалног утицаја у непосредној будућности у самој Украјини покуша да привуче у своју ближу политичку орбиту неке од још чврсто не позиционираних политичара и странака када је реч о националној политици и геополитичком опредељењу попут можда Тигипка или Литвина, можда чак и Гриценка. Са друге стране, чак и кад би ти подухвати дали неке резултате, бирачко тело земље по регијама је већ прилично дефинисано, и неки запажени резултати би могли да се осете једино када су у питању младе генерације путем проамеричке и мондијалне супкултуре. Међутим, и тај тренд је доста исцрпљен и раубован управо у периоду након Наранџасте револуције, одакле је после више од пола деценије земља изронила подељенија него икад, економски девастирана и презадужена, са осетним и очигледним назадовањем готово у свим областима живота.

Отуда је за прогнозирати извесно опадање утицаја САД у Украјини након окончавања председничких избора 7. фебруара. Истина, уколико победи Јанукович, то ће бити драстична промена, док би победа Тимошенкове оставила одшкринута врата за амерички утицај. Међутим, када је у питању пут ка НАТО, он ће до даљњег бити вероватно замрзнут.

Прогноза

За разлику од првог круга када су неки постулати, чак и они најважнији (ко иде у други круг и којим редоследом, прогнозирани дебакл актуелног председника) били предвидљиви, коначан победник се тешко може прогнозирати. Шанса Јануковича би могла додатно бити и излазност, али само ако мотивише максимално своје присталице на истоку земље да то учине. Наиме, док је у првом кругу највиша излазност у земљи била управо у областима Галиције, просечна у областима западне и источне Украјине, нешто слабија је била на југу и централном делу земље. Дакле проценат излазности у Галицији је био за најмање по 5 одсто већи него у источним областима и Криму. Како су фаворити Галиције и унијатског дела популације (у Украјини има од 10 до 15 одсто унијата на нивоу читаве земље) политички везани за кандидате који су испали у првом кругу – Јушченко, Тјагинбук па и Јацењук, важно је колико ће они уопште бити мотивисани да изађу у другом кругу. Уколико се не понови висок излазак у Галицији, а источне и јужне области чак (што је сад за очекивати) чак надмаше своју излазност из првог круга, чини се да Тимошенкова неће имати никакве шансе. Највероватније због тога она сада, уочи другог круга, изјављује нешто што би ретко ко од ње очекивао, да рецимо један Бендера и није тако лоша политичка личност и да можда чак треба подржати акт одлазећег председника Јушченка да се он прогласи за једног од историјских хероја Украјине. Међутим, одступање од свог политичког програма, макар и привремено и само реторички може значити (такође привремено или чак једнократно) добијање одређених поена на једном месту, регији и делу популације, а са друге стране

у културно-политички подељеној земљи каква је Украјина, то може резултирати губитком (можда такође само привременим или чак једнократним) у другом делу бирачког тела који се већ наизглед суверено држи (рецимо највише у централним областима или (и) југу, што би могло на крају да буде фатално за Јулију. То изгеда веома добро зна сам Јанукович који не мења битно свој политички курс у предизборним наступима.

Колико ће све то утицати на коначан резултат и другог круга председничких избора у ноћи 7. на 8. фебруар сазнаћемо тада. У сваком случају имајући у виду значај ових избора и ситуацију у јавности земље то ће свакако бити врућа постизборна ноћ у Украјини. Упркос хладном зимском таласу са севера који је, узгред, помогао да се потпуно заустави наговештена пандемија свињског грипа. Да ли ће овај пут и та пандемија бити на крају распршена као и енергија већ делом заборављене Наранџасте револуције. Да су и после објављивања коначних резултата ЦИК изненађења и преокрети могући показују последња писања неких кијевских и западноукрајинских листова, који наводе да „док је Тимошенкова вероватно прихватљив кандидат за Украјинце, Јануковича би и после легитимне победе тешко доживели као председника и вероватно оспоравали у шеснаест области Украјине“. Да ли је то наговештај заплета и после објављивања коначних резултата, чак и ако ти резултати нису de jure спорни. Но, Јанукович је већ доживео такво изненађење и преокрет у другом (поништеном потом) кругу председничких избора новембра 2004, на којима је добио највише гласова. Садашње анализе и накнадна сазнања указују на то да је то била практично регуларна победа. [4] Како би изгледала Украјина у последњих пет година да је уместо Јушченка на њеном челу био Јанукович. У сваком случају Јанукович је сада богатији за такво искуство и мање спреман на сличне постизборне преокрете.

Извори:

www.unian.net

www.mycityua.com

www.glavport.net

www.novaya.com.ua

www.profil-ua.com

www.glavred.info

www.izvestia.com.ua

www.inozmi.glavred.info

www.ouch.kiev.ua

www.telekritika.ua

www.ua.ru

www.internews.us

www.city-tv.kiev.ua

---

[1] Јанукович је чак тада новембра 2004. победио и у другом кругу, али је тај круг гласања поништен и поновљен због наводних малверзација, да би у трећем кругу – другом поновљеном, децембра 2004, замало победио Јушченко и постао председник Украјине. Интересантно је да ни пре ни касније у односу на те председничке изборе није

било поништавања избора на простору Европе, где је макар у последњих неколико деценија више пута било притужби на регуларност изборног поступка.

[2] Јануковича директно подржава и најбогатији Украјинац Ринат Ахметов, магнат Донбаса. Донбас је после Рура највећи енергетско-индустријски макрорегион у Европи. Донбас је на граници географски подељен између Украјине и Русије, тако што је преко три четвртине у Украјини.

[3] Под изразом „прозападне области Украјине“ подразумевам западноукрајинску идеологију у односу на ону источноукрајинску (проруску).

[4] Егзит пол „национални“ који је 2004. наводно дао тачан резултат другог круга председничких избора између Јануковича и Јушченка и који је на основу узорка сондажног дао процену да је заправо Јушченко имао незнатну предност, уместо како је показао резултат ЦИК, Јанукович имао је пресудан утицај за побуну и незадовољство Јушченкових присталица које је подржала и Јулија Тимошенко, као и највећи део западних медија, што је све заједно са тврдњама о тровању Јушченка дало повода непризнавању победе Јануковича на председничким изборима и њихово понављање, те потом победу у тзв. трећем кругу Јучшенка. Међутим управо сада 2010. на крају првог круга председничких избора тај исти Егзит пол (национални) дао је на основу свог сондирања резултат од само 31 одсто Јанукович, а Тимошенкова чак 27 одсто, док су сви остали истраживачи дали тачан резултат од 35,5 одсто према 25 одсто за Јануковича. Тврдња Егзит пола је да грешка и одступање у односу на њихов резултат може бити највише до 1 одсто, што је у ствари несхватљив са професионалног извештаја промашај, ако се има у виду претходно истраживање јавног мњења и бројност украјинске популације од близу педесет милиона људи, и тек нешто мање њих са бирачким правом (сви пунолетни). Узгред на челу тог Егзит пола је Фонд „Демократске иницијативе“ који пропагира улазак у НАТО, што у пракси подржава испод 20 одсто Украјинаца. Најзад у јесен 2008. главни финансијер Јушченкове тадашње кампање и његов кум Давид Жванија је тврдио да је такозвано тровање Јушченка од стране служби Украјине блиских одлазећем председнику Кучми у јесен 2004. уочи избора измишљотина. Налаз стручњака вештака о том тровању из украјинских здравствених институција у септембру 2009. такође је негативан, што значи да је добар део повода Наранџасте револуције заправо фарса.